

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçesinin ilgili bölümü şöyledir:

'1- Sanığın eyleminin sabit olması halinde itiraza konu olan kuralın sanık hakkında uygulanması mutlaktır. Çünkü 23.03.2005 tarih ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanunun 8. maddesinde Bölge Adliye Mahkemelerinin 26.09.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemeleri Kuruluş Görev ve Yetkileri Hakkındaki Kanunun geçici 2. maddesi uyarınca Resmi Gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş kanunlar hakkında kesinleşinceye kadar Ceza Muhakemesi Usulü Kanununun 322. maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere 305 ila 326. maddeleri uygulanır hükmü yer almıştır. Bu durumda 1412 sayılı Ceza Muhakemesi Usulü Kanununun 305/1 maddesinde yer alan (2000 YTL) iki milyar liraya kadar para cezalarına dair olan hükümler temyiz olunamaz hükmü halen yürürlükte olup sanık hakkında suç tarihi itibarı ile 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanuna göre 350 YTL adli para cezası verileceği ve bu cezanın temyiz edilemeyeceği yukarıda belirtilen yasa maddesi ile açıkça sabittir ve yine mahkememiz Yüksek Anayasa Mahkemesinin işlerin yoğunluğu da göz önüne alınarak 1412 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 305/1. fıkrasındaki hükme ilişkin Anayasaya Aykırılık iddiası incelenemez veyahut bu madde hükmü 23.02.2005 tarih ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şeklindeki Kanunun 8. maddesine göre 'Bölge Adliye Mahkemelerinin 26.09.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş ve Görev ve Yetkileri Hakkındaki Kanunun geçici 2. maddesi uyarınca Resmi Gazetede ilan edilerek göreve başladığında 04.12.2004 tarih 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 272/3-a maddesindeki sonuç olarak belirlenen 2000 YTL.ye dahil adli para cezasına mahkumiyet hükümlerine ilişkin hüküm yürürlüğe gireceğinden' ve 1412 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 305/1. maddesi kendiliğinden yürürlükten kalkacağından adı geçen 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 272/3-a Kanun maddesinin Anayasaya aykırı olduğu iddiası ile Yüksek Anayasa Mahkemesine başvurulmuş ve inceleme tarihinde hükümlerden her ikisi ya da yürürlükte bulunan hükmün iptali yoluna gidilmesi yine Anayasanın 141. maddesindeki davanın en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir maddesine dayandırılarak her iki hükmün iptali talep edilmiş olup,

2- 2709 sayılı T.C. Anayasasının-başlangıç hükümleri ve 2., 5. maddelerinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Hukuk Devleti olup kimsenin Hukuk Devleti dışına çıkamayacağı, Devletin amaç ve görevlerinin kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak ve insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartlara hazırlamaya çalışmak olduğu Anayasanın 10. maddesinde herkes din, ırk, renk, siyasi, düşünce, felsefi inanç, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağını, 11. maddeye göre Anayasa hükümlerinin yasama, yürütme, yargı organları ile tüm idari makamları bağlayan temel hukuk kuralları olduğunu ve Kanunun Anayasaya aykırı olamayacağını, 12. maddesi herkesin kişiliğine bağlı dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahip olduğunu, temel hak ve hürriyetlerin kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarının ihtiva ettiğini, 13. maddesinin temel hak ve hürriyetlerinin özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve

ancak kanunla sınırlanabileceği ve bu sınırlamanın Anayasanın sözüne, ruhuna demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağını, 36. maddesinde ise hak arama hürriyetinden bahsettiği herkesin meşhur vasıta ve yollardan faydalanmak sureti ile yargı merciler önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.

3- Özet olarak belirtilen amir kurallar gereğince temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması ancak kanunla tayin edileceği ve bu sınırlamanın demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamayacağı, adil yargılama hakkının temelde 'insan hakkı olduğu açıkça Anayasamızda belirtilmiştir. Adil yargılanma hakkı hak arama özgürlüğünün pratiği olup kişilerin doğru ve güvenli yargılanma hakları vardır, doğru ve güvenli yargılanma hakkının işlerlik kazandığının en önemli göstergesi yargıya duyulan güvene inanç olarak ortaya çıkmasıdır. İnsanların haksız olarak yargılandıkları zaman adalet yerine gelmez. Masum kişilerin mahkum edildiği veya davalar adil olarak görünüyorsa adalet saygınlığını yitirir adil yargılanma temel bir insan hakkıdır. Suçlunun haklarının ihlali duruşma öncesi, duruşma sırasında ve duruşma sonrasında verilen hükmün infazına kadar devam eder. Bir kişinin adil olarak yargılanıp yargılanmadığının göstergesi ise hakkında verilen kararın bir üst mahkemeye başvurma hakkı tanınmasına bağlıdır. Adli bir suçtan dolayı hüküm giymiş kişilerin mahkumiyet kararı bir üst mahkeme tarafından yeniden gözden geçirilmesi Anayasanın 38. maddesinde yer alan adil yargılanma hakkı ile korunmuştur. Ancak 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanununu 305/1 yer alan ikimilyar lira (2000 YTL) kadar yer alan para cezalarına dair olan hükümler temyiz olunamaz hükmü ile 5271 sayılı Ceza Mahkemesi Kanununun 272/3-a maddesinde yer alan 'sonuç olarak belirlenen 2000 YTL. ye dair adli para cezasına mahkumiyet hükümlerine karşı istinaf yoluna başvurulamaz' hükümleri yukarıda belirtilen Anayasa maddelerine aykırıdır. Sanıkların işlediği suçların ayırımına göre ve alacakları ceza türlerine göre temyiz veya istinaf yoluna başvuramaz veya bu yolun kimi sanıklar için açık kimi sanıklar için kapalı olmasının Anayasanın 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesine de aykırıdır. Aynı zamanda kişinin bir üst mahkemeye başvurma hakkı da adil yargılanıp yargılanmadığının denetlenmesinin istenmesi temel bir insan hakkı olup, aynı hukuki durumda bulunanlardan 'bir kısmına aynı hakkın tanınması bir kısmına ise tanınmaması Anayasaca koruma altına alınmamıştır. Hak arama hürriyetine ilişkin hükümler ile eşitlik ilkesine de aykırı ve Hukuk Devleti ilkesi ile de bağdaşmamaktadır.

4- Devletin temel amaçları ve görevleri, eşitlik ilkesi, temel hak ve hürriyetleri niteliği, hak arama hürriyetine ilişkin düzenlemeleri aykırı olan söz konusu hükmün belirtilen ve yüksek Mahkemece resen nazara alınacak diğer gerekçelerle itiraza konu 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 305/1 fıkrası ile yukarıda açıklanan gerekçelerle 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 276/3-a bendindeki hükümlerinin Anayasaya aykırı olması nedenleri ile Anayasanın 152. maddesi gereğince mahkemece resen iptaline karar verilmesi itiraz ve arz olunur."